

Literature

1. Правосвідомість і правова культура як базові чинники державотворчого процесу в Україні: монографія / Л.М. Герасіна, О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань та ін. Харків: Право, 2009. 352 с.
2. Скакун О.Ф., Овчаренко Н.И. Юридическая деонтология: учебник / под ред. проф. Скакун О.Ф. Харьков: Основа, 1999. 280 с.
3. Гусарев С.Д., Тихомиров О.Д. Юридична деонтологія. Основи юридичної діяльності: навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 496 с.
4. Сливка С.С. Філософсько-правові проблеми професійної культури юриста: автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.12; Нац. юрид. академія України ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2002. 32 с.
5. Юридична деонтологія: короткий курс лекцій / Бризгалов І.В. Київ: МАУП, 2003. 48 с.
6. Юридична деонтологія: підруч. / за ред. В.М. Горшеньова і В.В. Комарова. Харків: Основа, 1993. 188 с. Модель професійного юриста на ринку юридичних послуг України. Обговорюємо високі критерії статусу юриста. *Право України*. 2009. № 2. С. 148-155.

УДК 347.85(043.2)

Кожемяка Т.Ю., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Рибікова А.В., к.ю.н., доцент

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БОРОТЬБИ З КОСМІЧНИМ СМІТТЯМ

Діяльність на навколоремній орбіті зумовила накопичення космічного сміття і зростання вірогідності його зіткнення з космічними об'єктами. Космічне згарище із супутників та інших об'єктів починає заважати працювати над дослідженням в космосі. Космос дедалі стає занадто переповненим.

Генеральний директор «Rocket Lab» Пітер Бек заявив, що у космосі вже зараз літає купа «використаних» об'єктів, але їх кількість стрімко зростає. Так, старі непридатні супутники заважають знайти траєкторію для запуску нових.

Питання засмічення космічного простору мають достатньо широку бібліографію як зарубіжних так і вітчизняних авторів (О. Беглий, О. Борзак, Н. Малишева, С. Негода, Ц. Шийко та ін.). Але, варто вімітити, що практично усі вони були присвячені саме міжнародно-правовим аспектам космічного сміття. Водночас, має місце гальмування запровадження в практику міжнародних відносин загальнообов'язкових норм щодо обмеження поширення космічного сміття.

У сучасному міжнародному космічному праві відносини, що виникають між суб'єктами космічної діяльності у зв'язку з забрудненням космічного простору недостатньо врегульовані, якщо враховувати збільшення кількості учасників космічної діяльності за рахунок недержавних суб'єктів.

Глибина проблеми полягає в тому, що космічний простір залишається недостатньо урегульованим. Остання міжнародна угода про поділ космічного простору не оновлювалась протягом 50 років, тож космос залишився в руках приватних компаній. А поки за компаніями не «закріплена» ділянка космосу, за неї немає відповідальності. Швидке скупчення залишків після космічних місій розпочало «синдром Кесслера».

За теорією Кесслера сміття в космосі особливо небезпечне своїм «ефектом доміно». Два об'єкти в космосі можуть стикнутися одне з одним, що спричинить вибух та створення десятків уламків. Ці ж уламки будуть стикатися одне з одним, доки в результаті, ніби лавиною не вкриють весь навколосемний простір.

Отже, зволікання з вирішенням цієї проблеми може призвести до вкрай непередбачуваних негативних наслідків. У першу чергу, вважаємо за потрібне розробити та прийняти заходи, спрямовані на виникнення нового покоління космічного сміття.

Безумовним лідером у галузі правового регулювання проблеми космічного сміття на національному рівні є Сполучені Штати Америки. Серед актів у сфері запобігання утворенню космічного сміття в США можна виділити такі: Процедурні вимоги з попередження утворення космічного сміття НАСА (NPR) - 8715.6A [5], Технічний стандарт з обмеження космічного сміття НАСА (NASA-STD) - 8719.14 [6], Урядова Стандартна інструкція щодо процесу обмеження космічного сміття США [7], Стандарт Безпеки НАСА - 1740.14 [8].

Перші кроки на шляху до питання щодо утилізації «космічного сміття» вже зроблені Федеральною комісією зв'язку США (FCC - Federal Communications Commission). Відтепер американські супутники зв'язку, що були запущені після 18 березня 2002 року на ГСО та відпрацювали свій ресурс, мають бути переведені на так зване «космічне кладовище» (орбіта на 200-300 км. вище геостаціонарної).

Велика Британія також працює в такому важливому напрямку, вони розробили серію технічних стандартів проектування космічних апаратів що стосуються попередження утворення космічного сміття. Британські експерти, наукові установи та деякі підприємства надають матеріали Міжнародній організації зі стандартизації

(International Organization for Standardization - ISO, МОС), в якій Велика Британія очолює робочу групу з координації розроблення стандартів з попередження утворення космічного сміття.

Отже, космічне сміття стало проблемою сьогодення, яку потрібно негайно вирішувати як технічними так і юридичними засобами. Розглядаючи такі засоби, на нашу думку, доречним та найбільш ефективним засобом, в наш час, є зменшення обсягу утворення нового покоління космічного сміття та відповідно оновлення правового регулювання простору космосу. Адже, неврегульоване використання космічного простору може створити перешкоди польотам у космос та унеможливить роботу над науковими дослідженнями.

Література

1. NASA Technical Standard for Limiting Orbital Debris (NASA-STD) 8719.14. Access Mode. URL: <http://www.hq.nasa.gov/office/codeq/doctree/8719.14.pdf>.

2. Доповідь Третьої конференції Організації Об'єднаних Націй з дослідження та використання космічного простору в мирних цілях. Док. ООН А/CONF. 184/6. Нью Йорк: Вид. ООН, 1999.

3. Незабаром польоти у космос стануть проблематичними. URL: <https://hromadske.ua/posts/nezabarom-poloti-v-kosmos-stanut-problematichnimi-use-cherez-bezlich-kosmichnogo-smitty-a-pislya-lyudej>

4. Технічний стандарт з обмеження космічного сміття НАСА (NASA-STD) - 8719.14[6]. URL: <https://standards.nasa.gov/standard/osma/nasa-std-871914>

5. Стандарт безпеки НАСА-1740.14 [8]. URL: <http://adsabs.harvard.edu/full/1997ESASP.393..721R>

UDC 347.8:614.96 (043.2)

Kononenko A.S., Student,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine
Scientific Advisor: Myronets O.M., PhD in Law

LEGAL REGULATION OF PETS' TRANSPORTATION BY AIR

Nowadays, transportation of animals by air does not lose its topicality. Commercial transportation of passengers and their luggage includes such a specific luggage transmission as animals. At the same time, this service has its own difficulties and requires ensuring a high level of safety for the animals, other passengers and aircraft staff. That is why the legal regulation of the mentioned above is still relevant.